

SŁAWOMIR ZONENBERG

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz

**Międzynarodowa konferencja naukowa:
*Jan Długosz – 600-lecie urodzin. Region – Polska –
Europa w jego twórczości*
Ostromecko, 18-20 listopada 2015 roku**

Rok 2015 został ogłoszony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Sejm Rzeczypospolitej Polskiej „Rokiem Jana Długosza”. W całej Polsce organizowano z tej okazji konferencje naukowe poświęcone twórczości, działalności i postaci tego najwybitniejszego polskiego kronikarza oraz jednego z najwybitniejszych w Europie w okresie późnego średniowiecza. Rocznicą urodzin Jana Długosza stała się okazją do integracji środowisk akademickich Instytutu Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy oraz Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, które zdecydowały się wspólnie zorganizować konferencję. Obrady odbyły się w Zespole Pałacowo-Parkowym w Ostromecku w dniach 18-20 listopada 2015 roku, zaś honorowy patronat nad nimi objął Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego Piotr Całbecki. Należy również podkreślić, że konferencja była współfinansowana przez Województwo Kujawsko-Pomorskie.

Uczestnicy konferencji zostali powitani przez jej organizatorów, tj. prof. dr. hab. Jacka Maciejewskiego z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, dr. hab. Sławomira Zonenberga, prof. Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, prof. dr. hab. Waldemara Rozynkowskiego z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz dr. hab. Piotra Olińskiego, prof. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Urodzinowe obchody rozpoczęła uroczysta kolacja wydana na cześć Jana Długosza. Wzięły w niej

udział także władze tych ośrodków akademickich. Stronę bydgoską reprezentował dziekan Wydziału Humanistycznego prof. dr hab. Jacek Woźny, natomiast toruńską – dyrektor Instytutu Historii i Archiwistyki prof. dr hab. Waldemar Rozyński.

Pierwszy dzień konferencji rozpoczął referat dr. hab. Mariana Dygo, prof. Uniwersytetu Warszawskiego, pt. *Ekonomia boska – ekonomia ziemiska. Na marginesie Roczników Jana Długosza*, w którym przedstawił to zagadnienie na przykładzie informacji dziejopisa o Litwinach. Prof. dr hab. Tomasz Nowakowski z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy w referacie pt. *Poglądy Jana Długosza na dzieje w świetle amplifikacji w jego Rocznikach* zaprezentował tę tematykę na przykładzie wiadomości kronikarza dotyczących historii Kościoła. Referat prof. dr. hab. Janusza Grabowskiego z Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie pt. *Władcy mazowieccy i Mazowsze postrzegane przez Jana Długosza w Annales seu cronicae incliti Regni Poloniae* przedstawił krytyczny rozbiór informacji dziejopisa o mazowieckiej linii Piastów. Pierwszy panel i dyskusję prowadziła dr hab. Marie-Luise Heckmann z Uniwersytetu w Poczdamie.

Po przerwie pierwszy referat pt. *Żmudź i Żmudzini w opinii Jana Długosza* zaprezentował dr hab. Jarosław Nikodem, prof. Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, podając wiadomości o tym ludzie w *Rocznikach* i zwracając uwagę na ich stereotypowość. Dr hab. Zbigniew Zyglewski, prof. Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, w referacie pt. *Geograficzny opis Kujaw w Kronice Jana Długosza* skoncentrował się głównie na sieci hydrograficznej wzmiankowanego obszaru. Referat dr Julii Możdżeń z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu pt. *Miasta w narracji Roczników Jana Długosza* zaprezentował analizy dotyczące sposobu przedstawiania miast oraz wyróżnił główne kryteria, według których dziejopis oceniał ośrodki miejskie. Panel oraz dyskusję prowadził dr Dieter Heckmann z Geheimen Staatsarchiv Preussischer Kulturbesitz w Berlinie, po której uczestnicy konferencji udali się na obiad.

Po przerwie jako pierwszy przedstawił referat dr hab. Petr Stefanowicz, prof. Uniwersytetu im. M.W. Łomonosowa w Moskwie, pt. *Jan Długosz's Annales regni Poloniae on the proceedings in Rus' lands in 1117-1128*, w którym zaprezentował znajomość źródeł ruskich i wiarygodność przekazywanych informacji przez kronikarza w wymienionym okresie. Dr Sergiej Polechov z Rosyjskiej Akademii Nauk w Moskwie w referacie pt. *Wojna Wiel-*

kiego Księstwa Litewskiego z Zakonem Krzyżackim w latach 1401-1404 skoncentrował się głównie na nowych źródłach dla poznania przebiegu wzmiankowanego konfliktu. Dr Krzysztof Kwiatkowski z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu przedstawił referat pt. *Dlaczego i po co Jan Długosz opisał bitwę grunwaldzką tak, jak ją opisał?*, w którym zastosował do badań nad opisem wymienionego starcia metodę narratystyczną oraz zwrócił uwagę na niemożliwość pełnej rekonstrukcji zdarzeń bitewnych. Jako ostatni w tej części obrad wystąpił dr Dieter Heckmann z Geheimes Staatsarchiv Preussischer Kulturbesitz w Berlinie z referatem pt. *Beeinflussung von öffentlicher Meinung anhand von Beispielen aus den Chroniken von Andreas Santberg und von Jan Długosz*, w którym porównał opis bitwy grunwaldzkiej autorstwa kanclerza wielkiego mistrza Ludwika von Elrichshausena, Andreeasa von Santberga, do opisu w *Rocznikach* oraz wskazał, że relacja Długosza w tym zestawieniu jest bardziej racjonalna. Panel poobiedni i dyskusję poprowadził prof. dr hab. Klaus Militzer z Uniwersytetu w Kolonii.

Po przerwie wystąpił jako pierwszy mgr Adam Talarowski z Uniwersytetu Warszawskiego z referatem pt. *Piastowie w rękach Opatrzności. Prowidencjalizm w Rocznikach Jana Długosza*, w którym skupił się na przedstawieniu przez dziejopisa kwestii utraty tronu przez dynastię Piastów. Prof. dr hab. Jerzy Rajman z Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w referacie pt. *Ocena wiarygodności przekazu Długosza o patroniach w diecezji krakowskiej* zbadał *Liber beneficiorum* pod kątem patroniów wymienionych przez kronikarza oraz wskazał ciekawe aspekty warsztatu jego pracy. Dr Agnieszka Januszek-Sieradzka z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w referacie pt. *Wątki francuskie w Rocznikach Jana Długosza* zebrała wiadomości dziejopisa dotyczące Francji i zwróciła uwagę na ukazanie przez niego roli monarchii francuskiej w porządkowaniu *christianitas*. Ostatni panel i dyskusję tego dnia poprowadził dr Sergiej Polechov z Rosyjskiej Akademii Nauk w Moskwie.

Drugiego dnia obrady poprowadził dr hab. Jarosław Nikodem, prof. Uniwersytetu im Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jako pierwszy referat przedstawił dr hab. Paweł Kras, prof. Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, pt. *Herezja i heretycy w Annales Jana Długosza*, w którym wskazał, że dziejopis w tej kwestii podążał za poglądami biskupa krakowskiego Zbigniewa Oleśnickiego. Dr Henryk Rutkowski z Instytutu Historycznego Polskiej Akademii Nauk w Warszawie w referacie pt. *Jednostki terytorialne Królestwa Polskiego*

w *Annales Jana Długosza* zrekonstruował obszar terytorialny uznawany przez kronikarza za *Corona Regni Poloniae*.

Ostatni panel obrad poprowadził prof. dr hab. Krzysztof Mikulski z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Jako pierwszy wystąpił dr hab. Jan Gancewski, prof. Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, z referatem pt. *Nowa edycja bibliofilska: Grunwald 1410; proelii descriptio auctoris Joannis Dlugossi – nowe wyzwania i nowe spojrzenie na dzieło Jana Długosza i jego wartość historyczną*, w którym przedstawił projekt wielojęzycznej publikacji zawierającej tłumaczenie opisu bitwy grunwaldzkiej Długosza. Obrady zakończył referat dr. inż. arch. Piotra Zaniewskiego z Uniwersytetu Szczecińskiego pt. *Uwagi krytyczne do wykazu zamków wybudowanych z fundacji króla Kazimierza III Wielkiego według dzieła Jana Długosza Historiae Polonicae. 1455-1480 (księga IX)*, w którym dokonał konfrontacji wiadomości kronikarza o zamkach ufundowanych przez króla Kazimierza Wielkiego z wynikami badań archeologicznych.

Podsumowania tej interesującej konferencji dokonali dr hab. Piotr Oliński, prof. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, i dr hab. Sławomir Zonenberg, prof. Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.